శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥

రాజోవాచ

భగవంతం హరిం ప్రాయో న భజంత్యాత్మవిత్తమాః।
తేషామశాంతకామానాం కా నిష్ఠావిజితాత్మనాం ॥ **1** ॥

చమస ఉవాచ

ముఖబాహూరుపాదేభ్యః పురుషస్యాశ్రమైః సహ।
చత్వారో జజ్ఞిరే వర్ణా గుణైర్విప్రాదయః పృథక్ ॥ **2** ॥

య ఏషాం పురుషం సాక్షాదాత్మప్రభవమీశ్వరం।
న భజంత్యవజానంతి స్థానాద్ భ్రష్టాః పతంత్యధః ॥ **3** ॥

దూరే హరికథాః కేచిద్ దూరే చాచ్యుతకీర్తనాః।
స్త్రియః శూద్రాదయశ్చైవ తేఽనుకంప్యా భవాదృశాం ॥ **4** ॥

విప్రో రాజన్యవైశ్యౌ చ హరేః ప్రాప్తాః పదాంతికం।
శ్రౌతేన జన్మనాథాపి ముహ్యంత్యామ్నాయవాదినః ॥ **5** ॥

కర్మణ్యకోవిదాః స్తబ్ధా మూర్ఖాః పండితమానినః।
వదంతి చాటుకాన్ మూఢా యయా మాధ్వ్యా గిరోత్సుకాః ॥ **6** ॥

రజసా ఘోరసంకల్పాః కాముకా అహిమన్యవః।
దాంభికా మానినః పాపా విహసంత్యచ్యుతప్రియాన్ ॥ **7** ॥

వదంతి తేఽన్యోన్యముపాసితస్త్రియో
గృహేషు మైథున్యపరేషు చాశిషః।
యజంత్యసృష్టాన్నవిధానదక్షిణం
వృత్త్యై పరం ఘ్నంతి పశూనతద్విదః ॥ **8** ॥

శ్రియా విభూత్యాభిజనేన విద్యయా
త్యాగేన రూపేణ బలేన కర్మణా।
జాతస్మయేనాంధధియః సహేశ్వరాన్
సతోఽవమన్యంతి హరిప్రియాన్ ఖలాః ॥ **9** ॥

సర్వేషు శశ్వత్తనుభృత్స్వవస్థితం
యథా ఖమాత్మానమభీష్టమీశ్వరం।
వేదోపగీతం చ న శృణ్వతేఽబుధా
మనోరథానాం ప్రవదంతి వార్తయా ॥ **10** ॥

లోకే వ్యవాయామిషమద్యసేవా
నిత్యాస్తు జంతోర్న హి తత్ర చోదనా।
వ్యవస్థితిస్తేషు వివాహయజ్ఞ-
సురాగ్రహైరాసు నివృత్తిరిష్టా ॥ **11** ॥

ధనం చ ధర్మైకఫలం యతో వై
జ్ఞానం సవిజ్ఞానమనుప్రశాంతి।
గృహేషు యుంజంతి కలేవరస్య
మృత్యుం న పశ్యంతి దురంతవీర్యం ॥ **12** ॥

యద్ ఘ్రాణభక్షో విహితః సురాయా-
స్తథా పశోరాలభనం న హింసా।
ఏవం వ్యవాయః ప్రజయా న రత్యా
ఇమం విశుద్ధం న విదుః స్వధర్మం ॥ **13** ॥

యే త్వనేవంవిదోఽసంతః స్తబ్ధాః సదభిమానినః।
పశూన్ద్రుహ్యంతి విస్రబ్ధాః ప్రేత్య ఖాదంతి తే చ తాన్ ॥ **14** ॥

ద్విషంతః పరకాయేషు స్వాత్మానం హరిమీశ్వరం।
మృతకే సానుబంధేఽస్మిన్ బద్ధస్నేహాః పతంత్యధః ॥ **15** ॥

యే కైవల్యమసంప్రాప్తా యే చాతీతాశ్చ మూఢతాం।
త్రైవర్గికా హ్యక్షణికా ఆత్మానం ఘాతయంతి తే ॥ **16** ॥

ఏత ఆత్మహనోఽశాంతా అజ్ఞానే జ్ఞానమానినః।
సీదంత్యకృతకృత్యా వై కాలధ్వస్తమనోరథాః ॥ **17** ॥

హిత్వాత్యాయాసరచితా గృహాపత్యసుహృచ్ఛ్రియః।
తమో విశంత్యనిచ్ఛంతో వాసుదేవపరాఙ్ముఖాః ॥ **18** ॥

రాజోవాచ
కస్మిన్ కాలే స భగవాన్ కిం వర్ణః కీదృశో నృభిః।
నామ్నా వా కేన విధినా పూజ్యతే తదిహోచ్యతాం ॥ **19** ॥

కరభాజన ఉవాచ
కృతం త్రేతా ద్వాపరం చ కలిరిత్యేషు కేశవః।
నానావర్ణాభిధాకారో నానైవ విధినేజ్యతే ॥ **20** ॥

కృతే శుక్లశ్చతుర్బాహుర్జటిలో వల్కలాంబరః।
కృష్ణాజినోపవీతాక్షాన్ బిభ్రద్ దండకమండలూ ॥ **21** ॥

మనుష్యాస్తు తదా శాంతా నిర్వైరాః సుహృదః సమాః।
యజంతి తపసా దేవం శమేన చ దమేన చ ॥ **22** ॥

హంసః సుపర్ణో వైకుంఠో ధర్మో యోగేశ్వరోఽమలః।
ఈశ్వరః పురుషోఽవ్యక్తః పరమాత్మేతి గీయతే ॥ **23** ॥

త్రేతాయాం రక్తవర్ణోఽసౌ చతుర్బాహుస్త్రిమేఖలః।
హిరణ్యకేశస్త్రయ్యాత్మా స్రుక్స్రువాద్యుపలక్షణః ॥ **24** ॥

తం తదా మనుజా దేవం సర్వదేవమయం హరిం।
యజంతి విద్యయా త్రయ్యా ధర్మిష్ఠా బ్రహ్మవాదినః ॥ **25** ॥

విష్ణుర్యజ్ఞః పృశ్నిగర్భః సర్వదేవ ఉరుక్రమః।
వృషాకపిర్జయంతశ్చ ఉరుగాయ ఇతీర్యతే ॥ **26** ॥

ద్వాపరే భగవాంశ్యామః పీతవాసా నిజాయుధః।
శ్రీవత్సాదిభిరంకైశ్చ లక్షణైరుపలక్షితః ॥ **27** ॥

తం తదా పురుషం మర్త్యా మహారాజోపలక్షణం।
యజంతి వేదతంత్రాభ్యాం పరం జిజ్ఞాసవో నృప ॥ **28** ॥

నమస్తే వాసుదేవాయ నమః సంకర్షణాయ చ।
ప్రద్యుమ్నాయానిరుద్ధాయ తుభ్యం భగవతే నమః ॥ **29** ॥

నారాయణాయ ఋషయే పురుషాయ మహాత్మనే।
విశ్వేశ్వరాయ విశ్వాయ సర్వభూతాత్మనే నమః ॥ **30** ॥

ఇతి ద్వాపర ఉర్వీశ స్తువంతి జగదీశ్వరం।
నానాతంత్రవిధానేన కలావపి యథా శృణు ॥ **31** ॥

కృష్ణవర్ణం త్విషాకృష్ణం సాంగోపాంగాస్త్రపార్షదం।
యజ్ఞైఃసంకీర్తనప్రాయైర్యజంతి హి సుమేధసః ॥ **32** ॥

ధ్యేయం సదా పరిభవఘ్నమభీష్టదోహం
తీర్థాస్పదం శివవిరించినుతం శరణ్యం।
భృత్యార్తిహం ప్రణతపాల భవాబ్ధిపోతం
వందే మహాపురుష తే చరణారవిందం ॥ **33** ॥

త్యక్త్వా సుదుస్త్యజసురేప్సితరాజ్యలక్ష్మీం
ధర్మిష్ఠ ఆర్యవచసా యదగాదరణ్యం।
మాయామృగం దయితయేప్సితమన్వధావద్
వందే మహాపురుష తే చరణారవిందం ॥ **34** ॥

ఏవం యుగానురూపాభ్యాం భగవాన్ యుగవర్తిభిః।
మనుజైరిజ్యతే రాజన్ శ్రేయసామీశ్వరో హరిః ॥ **35** ॥

కలిం సభాజయంత్యార్యా గుణజ్ఞాః సారభాగినః।
యత్ర సంకీర్తనేనైవ సర్వః స్వార్థోఽభిలభ్యతే ॥ **36** ॥

న హ్యతః పరమో లాభో దేహినాం భ్రామ్యతామిహ।
యతో విందేత పరమాం శాంతిం నశ్యతి సంసృతిః ॥ **37** ॥

కృతాదిషు ప్రజా రాజన్ కలావిచ్ఛంతి సంభవం।
కలౌ ఖలు భవిష్యంతి నారాయణపరాయణాః ॥ **38** ॥

క్వచిత్ క్వచిన్మహారాజ ద్రవిడేషు చ భూరిశః।
తామ్రపర్ణీ నదీ యత్ర కృతమాలా పయస్వినీ ॥ **39** ॥

కావేరీ చ మహాపుణ్యా ప్రతీచీ చ మహానదీ।
యే పిబంతి జలం తాసాం మనుజా మనుజేశ్వర।
ప్రాయో భక్తా భగవతి వాసుదేవేఽమలాశయాః ॥ **40** ॥

దేవర్షిభూతాప్తనృణాం పిత్రృణాం
న కింకరో నాయమృణీ చ రాజన్।
సర్వాత్మనా యః శరణం శరణ్యం
గతో ముకుందం పరిహృత్య కర్తం ॥ **41** ॥

స్వపాదమూలం భజతః ప్రియస్య
త్యక్తాన్యభావస్య హరిః పరేశః।

వికర్మ యచ్చోత్పతితం కథంచిద్
ధునోతి సర్వం హృది సన్నివిష్టః ॥ **42** ॥

నారద ఉవాచ
ధర్మాన్ భాగవతానిత్థం శ్రుత్వాథ మిథిలేశ్వరః।
జాయంతేయాన్ మునీన్ ప్రీతః సోపాధ్యాయో హ్యపూజయత్ ॥ **43** ॥

తతోఽంతర్దధిరే సిద్ధాః సర్వలోకస్య పశ్యతః।
రాజా ధర్మానుపాతిష్ఠన్నవాప పరమాం గతిం ॥ **44** ॥

త్వమప్యేతాన్ మహాభాగ ధర్మాన్ భాగవతాంశ్చ్రుతాన్।
ఆస్థితః శ్రద్ధయా యుక్తో నిఃసంగో యాస్యసే పరం ॥ **45** ॥

యువయోః ఖలు దంపత్యోర్యశసా పూరితం జగత్।
పుత్రతామగమద్ యద్ వాం భగవానీశ్వరో హరిః ॥ **46** ॥

దర్శనాలింగనాలాపైః శయనాసనభోజనైః।
ఆత్మా వాం పావితః కృష్ణే పుత్రస్నేహం ప్రకుర్వతోః ॥ **47** ॥

వైరేణ యం నృపతయః శిశుపాలపౌండ్ర -
శాల్వాదయో గతివిలాసవిలోకనాద్యైః।
ధ్యాయంత ఆకృతధియః శయనాసనాదౌ
తత్సామ్యమాపురనురక్తధియాం పునః కిం ॥ **48** ॥

మాపత్యబుద్ధిమకృథాః కృష్ణే సర్వాత్మనీశ్వరే।
మాయామనుష్యభావేన గూఢైశ్వర్యే పరేఽవ్యయే ॥ **49** ॥

భూభారాసురరాజన్యహంతవే గుప్తయే సతాం।
అవతీర్ణస్య నిర్వృత్యై యశో లోకే వితన్యతే ॥ **50** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఏతచ్ఛ్రుత్వా మహాభాగో వసుదేవోఽతివిస్మితః।
దేవకీ చ మహాభాగా జహతుర్మోహమాత్మనః ॥ **51** ॥

ఇతిహాసమిమం పుణ్యం ధారయేద్ యః సమాహితః।
స విధూయేహ శమలం బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥ **52** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం
సంహితాయాం ఏకాదశస్కంధే పంచమోఽధ్యాయః ॥